

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

BİRLİK PENCERESİNDEN

GÜVEN VE BEKLENTİLER

"Güven" yaşamın her alanında karşılık bulan çok önemli ve anlamlı bir kavramdır. Nitekim aile fertlerinin birbirine güveninden, birlikte çalışanlara kadar oldukça geniş bir yelpazede bu kavrama yüklenen anlama uygun niteliklere sahip insanlarla birlikte olmak isteriz. Dolayısıyla iş ve yaşam alanında "güvenilmez" insanlarla birlikteliği isteyen kimseye rastlamak mümkün değildir. Bununla birlikte güvenilmez insanların varlığı da aşıkardır. Bu durum hayatının her alanında "güvenilir" insanlar arayanların bir kısmının kendisinin güvenilmez olduğunu ortaya koymaktadır. O halde, insanların karşısındakinin güvenilir olması kadar kendisinin de güvenilir olmasına özen göstermesini gerektirir.

Güven yanında "beklentiler" kavramının da önem taşıdığı görülmektedir. Çünkü güvendiğimiz insanlardan beklentilerimiz ile güven duymadığımız insanlardan beklentilerimiz farklı olacaktır. Dolayısıyla güven ve beklenti adeta yakın etkileşim halindeki iki kavramdır.

Bu iki kavramın bir önemli ortak özelliği de yarattıkları iklim ile ilgilidir. Nitekim;

√ güven duyduğumuz bir insanla (her daim yanınızda olan, yanında olduğunuz) bir araya geldiğimizde oluşan atmosfer,

√ güvenli bir şehirdeki (hırsızlık, kapkaç, terör olmayan vb.) insanların tavırları,

√ güven duyulan bir ekonomiye (düşük enflasyon, düşük faiz, istikrarlı büyüme, güçlü kurumsal yapılar, etkin hukuk sistemi, içselleştirilmiş demokratik tavırlar vb.) karşı yerli ve yabancı girişimcilerin yatırım eğilimi,

√ güçlü ve şeffaf bir hükümete karşı halkın verdiği destek, güven ve beklentilerin kesişim alanındaki iklime ilişkin tipik örneklerdir.

Kısaca ifade etmek gerekirse farklı düzeylerde de (bireyler arası, firmalar arası, ülkeler arası vb.) olsa güvenli zeminde oluşan beklentiler olumlu, güvenden uzak zeminlerde oluşan beklentiler ise olumsuz şekillenmektedir.

Bugün dünya ekonomisinde, özellikle de AB ülkeleri ile ABD'deki gelişmeler incelendiğinde ekonomiye enjekte edilen trilyonlarca dolara rağmen istenen canlanmanın sağlanamadığı görülmektedir. Bu gelişme yaşanan ekonomik sorunların sadece teknik nitelikteki araçlarla çözülemeyeceğini ortaya koymaktadır. Dünya iktisat tarihine ilişkin kitap ve makalelere bakıldığında ekonominin geleceğine ilişkin güven kaybolup, beklentilerin kötüleşmesi halinde ekonomi politikalarının yetersiz kaldığına ilişkin çok sayıda vurgu ve analiz ile karşılaşmaktadır. Dolayısıyla tüm ülkelerdeki ekonomi politikası yapıcıları ile IMF, Dünya Bankası gibi ulusüstü kuruluşların en önemli görevinin vatandaşlar ile girişimcilere yeniden güven aşlamak olduğu söylenebilir.

Benzer bir iklim ve gereklilik Türkiye için de geçerlidir. Güven ve beklenti iklimi sonbahar nitelikleri taşımaktadır. Dolayısıyla devletimiz ve ekonomi yönetiminin tüketiciler, çalışanlar ve girişimcilere daha fazla güven vermesi ve beklentileri olumluya çevirmesi gerekmektedir. Böylece ekonomi politikalarının başarısı daha fazla olacaktır.

Bu noktada esnaf ve sanatkar kardeşlerimizin temas halinde olduğu müşteriler ve diğer insanlara hem kişilik hem de yaptıkları işler açısından gerçekten güven verme konusuna özel çaba harcamalarını rica ediyorum. Toplumumuzun en önemli tutkalı ve sigortası konumunda bulunan biz esnafların vereceği güven hem ekonomimizin daha iyiye gitmesinde hem geleceğe ilişkin beklentilerin iyileşmesine hem de işlerimizin artmasına katkı yapacaktır.

Son söz: Güven verdiğin kadar güvenilirsin. Güvendiğin kadar güvenilirsin.

ZEKERİYA MUTLU
BAŞKAN

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

ESNAF VE SANATKAR KÖŞESİ

V. ESNAF VE SANATKARLAR ŞURASI

2014 yılında tekrardan gerçekleştirilmeye başlanan "Esnaf ve Sanatkarlar Şurası" 8 Kasım 2016 tarihinde Sn. Cumhurbaşkanı, Sn. Başbakan, Sn. Gümrük ve Ticaret Bakanı, diğer ilgili Bakanlar, Bakanlık Müsteşarları, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri ve teşkilat temsilcilerimizin katılım ile 5. Kez Ankara'da toplanacaktır.

Esnaf ve sanatkar teşkilatının sorunlarının masaya yatırıldığı, üyelerimizin ticari yaşantılarında karşılaştıkları zorlukların giderilmesi adına çalışmaların yapıldığı Şura Genel Kurulunun taslak maddeleri 13 başlık altına toplanmıştır. Bunlar;

1. Komşu ülkelerden gelen göçün esnaf ve sanatkarlara yansması,
2. Ustalık belgesi konusunda yerel yönetim uygulamaları,
3. Açılış kapanış işlemlerinin sicil müdürlüklerince elektronik ortamda yapılabilmesi,
4. Mesleki sorumluluk sigortasının esnaf ve sanatkarları kapsayacak biçimde genişletilmesi,
5. Esnaf ve sanatkarların geriye dönük SGK prim borçlanması yapabilmelerinin sağlanması,
6. 197 sayılı motorlu taşıtlar vergisi kanunundaki "minibüs" tanımının 2918 sayılı karayolları trafik kanunundaki tanımlamaya uygun hale getirilmesi,
7. Mesleki eğitim merkezleri için yeni bir okul yönetim modeli,

8. Çıraklık eğitim sürelerinin kısaltılması,
9. 5544 sayılı mesleki yeterlilik kanununun bulunan istisna tutulan hallere ustalık belgelerinin dahil edilmesi,
10. Çıraklık ve kalfalık eğitimi kapsamında ilgili kurumların ortak çalışma yürütmesi,
11. Esnaf sanatkarların aktif işgücü hizmetlerinden yararlanması,
12. Destek modellerinin etkinliğinin artırılması,
13. İşyeri açılışları konusunda coğrafi bilgi sistemi kurulmasıdır.

İzmir Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği ve bağlı odaları da şuraya katılım sağlayacak olup, bu konu başlıkları altında görüşlerini ilgili makamlara iletacaktır. Geçtiğimiz 2 yıl içerisinde de, 2014 yılında gerçekleştirilen şura kararları doğrultusunda oluşturulan çalışma gruplarında Birlik temsilcilerimiz aktif olarak yer almış, esnaf ve sanatkarlarımızın mevcut sorunlarının çözülmesi ve gelişim sağlamalarına katkı koyacak faaliyetlerin hayata geçirilmesi için çaba sarf etmiştir.

6 Ekim 2016 tarihli, 29849 sayılı Resmi Gazete'de Esnaf ve Sanatkarlar Şurası Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile Genel Kurulun bazı yetki ve görevlerini İcra Kurulu ve komisyonlara devredilip, hızlı karar alma, hızlı müdahale, etkinlik, iş bölümü ve uzmanlaşma açısından olumlu yol kat edilmiştir.

Ayrıca Olağan Genel Kurul toplantısı dört yılda bir Kasım ayında yapılacaktır. (Bu süre iki yıldan dört yıla çıkarılmıştır.)

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

EKONOMİ GÜNDEMİ

DÖVİZ KURLARINDA DALGALANMA

2008 yılında Dünya ekonomisinde yaşanan küresel finans krizinin aşılması amacıyla önce krizin başladığı ABD, ardından da AB önemli oranda likidite genişlemesine yönelmiştir. Bu uygulamadan beklenen; bankaların elde ettiği ilave kaynağı (parayı) ekonomiye yönlendirerek hem talebin hem de yatırımların arttırmasını sağlamak olmuştur. Piyasalara sunulan ilave trilyonlarca dolar ve Euro yanında faizler de düşürülmüştür. Böylece ABD ve Euro bölgesinde para hem bollaşmış, hem de çok ucuzlamıştır. Bugün ABD'de merkez bankası (Fed) bankalara binde beş gibi oldukça düşük faizle fon sağlarken, AB merkez bankası (ECB) bankaların kendisine getirdiği paralara negatif faiz uygulamaktadır. Ancak böylesi para bolluğuna rağmen bu gelişmiş ülkelerde istenen toparlanma bir türlü sağlanamamıştır. Çünkü ekonomik birimler (girişimciler ve vatandaşlar) hala geleceğe güvenle bakmamaktadır. Bu durum sadece ulusal ekonomideki gelişmelerle değil aynı zamanda küresel ekonomik ve siyasi (terör saldırıları) durumla da yakından ilgilidir.

Gelişmekte olan ülkeler (yükselen piyasalar), ABD ve kısmen AB'nin yarattığı likidite genişlemesinden olumlu yönde etkilendi. Çünkü gelişmekte olan ülkelerin sık borsaları ve yüksek faizli devlet tahvilleri spekülâtorler için oldukça cazip kazanç imkanları sunuyordu. Böylece başta Türkiye olmak üzere birçok gelişmekte olan ülkeye büyük miktarda kısa vadeli spekülâtif yabancı sermaye (sıcak para) girişi oldu ve döviz kurları reel olarak geriledi. Bu paralar daha çok ithalata dayalı ürünlerin tüketiminde kullanıldı. Sıcak para girişleri, kredi destekli talebin canlanmasına, halkın yaşam standartlarının yükselmesine, büyümenin hızlanmasına, enflasyonun gerilemesine imkan verirken cari açığın ve dış borçların da artmasına neden oldu.

Aslında gelişmekte olan ülkeler için küresel likidite genişlemesi 2000'li yılların başında, petrol

fiyatlarının artmasıyla başlamıştır. 1990'ların sonunda 10 dolar düzeyinde olan petrol fiyatlarının tarihi rekorlar kırarak düzeyde artması (147 dolara kadar yükselmesi) petrol ihraç eden ülkelerin kazançlarının artmasına, bu kazançları da farklı gelir kaynaklarına ulaşmak için diğer ülkelerde yatırıma dönüştürmelerine neden oldu. Gelişmekte olan ülkeler hisse senetleri, tahviller yanında gayrimenkul yatırımları boyutuyla da bu sermayeden pay aldı.

Kısaca ifade etmek gerekirse 2000 sonrası dönem gelişmekte olan ülkelere adeta gökten paranın yağdığı bir zaman dilimi olmuştur. Ancak her şeyin olduğu gibi bu dönemde bir sonu olacaktı ve oldu. Artık rüzgarlar ters ve soğuk esmeye başladı. Küresel likidite bolluğu dönemi geride kalıyor. İşte bu nedenle küresel spekülâtorler paralarını Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelere daha fazla tutmaktan vazgeçerek, koşullar elverdiği ölçüde, güvenli liman olarak gördükleri ABD ve diğer bazı gelişmiş ülkelere aktarıyor.

Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde döviz kurlarındaki artışın en önemli nedeni, daha doğru ifadesiyle tetikleyicisi, bu tersine harekettir. Bu hareketin hızı ülkelerin ekonomik ve siyasi koşullarına, risk algısının derinliğine göre değişmektedir. Dolayısıyla da her ülkenin yaşadığı kur hareketlerinin dalga boyu farklılaşmaktadır.

Türkiye hem ekonomik hem de siyasi olarak oldukça zorlu bir iklim yaşamaktadır. Ekonominin derin faylarında hak edilmemiş tüketim kaynaklı olarak birikmiş enerji, 15 Temmuz darbe girişiminin yansımaları yanında Suriye ve Irak'taki kaotik ortam ve yavaş küresel ekonomi bu iklimi oluşturan başlıca faktörlerdir. Dolayısıyla başta esnaflarımız olmak üzere tüm ekonomik birimlerin oldukça dalgalı bir kur hareketliliğine hazır olması ve dövizde açık pozisyona düşmemeye özen göstermesi uygun olacaktır.

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

SAYILARLA EKONOMİ

GÖSTERGE	2015				2016								
	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL
İMALAT SAN. KKO (%)	75,9	75,5	75,9	75,8	74,9	73,5	74,3	75,3	75,7	76,1	75,7	75,2	76,6
OTOMOBİL SATIŞI(Toplam-adet)	47.088	47.954	62.397	114.340	23.348	40.588	63.975	65.618	73.832	71.111	45.566	53.977	
OTOMOBİL İHRACATI(Toplam-adet)	51.548	58.704	57.183	60.122	38.621	60.149	60.631	55.557	60.692	63.103	49.696	51.748	
TOPLAM İSTİHDAM (Bin kişi)	27.156	26.856	26.676	26.448	26.275	26.456	26.993	27.638	27.867	27.651	27.636		
İŞSİZ SAYISI(Bin kişi)	3.103	3.147	3.125	3.204	3.290	3.224	3.023	2.824	2.895	3.127	3.324		
İŞSİZLİK ORANI (%)	10,3	10,5	10,5	10,8	11,1	10,9	10,1	9,3	9,4	10,2	10,7		
TOPLAM MEVDUAT(Milyon TL)	1.072.707	1.056.938	1.066.194	1.070.064	1.077.312	1.094.602	1.103.592	1.102.420	1.131.006	1.134.496	1.140.321	1.152.103	1.160.567
TL MEVDUAT FAİZİ (3 Aylık)	11,3	11,5	11,2	11,8	11,9	12,0	12,1	11,8	11,4	11,2	10,9	10,9	
TL MEVDUAT FAİZİ (6 Aylık)	10,6	10,7	11,0	11,6	11,8	12,4	12,6	12,5	12,0	11,5	11,2	11,1	
TL MEVDUAT FAİZİ (12 Aylık)	10,4	10,5	10,5	10,7	11,1	11,5	11,7	11,6	11,6	11,4	11,1	10,9	
TOPLAM KREDİLER(Milyon TL)	1.496.387	1.491.011	1.492.989	1.512.648	1.525.853	1.538.156	1.531.773	1.545.395	1.584.075	1.585.130	1.610.272	1.615.024	1.639.098
MALİ KREDİLER (Milyon TL)	40.911	39.550	40.029	44.918	43.130	42.753	41.905	43.312	44.135	42.833	44.786	43.456	45.334
TİCARİ KREDİLER (Milyon TL)	1.074.702	1.071.497	1.073.849	1.082.652	1.099.388	1.110.932	1.104.407	1.111.734	1.147.289	1.147.130	1.170.844	1.174.185	1.190.546
TÜKETİCİ KREDİLERİ (Milyon TL)	303.492	302.964	302.949	306.145	306.152	307.362	309.268	312.010	313.984	316.182	315.680	317.272	321.224
KONUT(Milyon TL)	141.262	141.641	142.191	143.666	144.234	145.160	146.584	148.289	149.603	151.059	150.604	151.766	154.388
TAŞIT (Milyon TL)	6.360	6.247	6.241	6.447	6.357	6.318	6.296	6.356	6.382	6.392	6.341	6.326	6.312
DiĞER (Milyon TL)	155.870	155.076	154.517	156.032	155.561	155.884	156.388	157.365	157.999	158.731	158.735	159.180	160.524
KREDİ KARTI (Milyon TL)	77.282	77.000	76.162	78.933	77.183	77.109	76.193	78.339	78.667	78.979	78.962	80.111	81.994
KREDİ FAİZİ (Taşıt %)	15,3	15,9	15,6	15,6	15,8	16,3	16,3	15,9	15,1	15,6	15,3	15,5	
KREDİ FAİZİ (Konut %)	13,7	14,4	14,3	14,2	14,3	14,4	14,5	14,3	13,9	14,1	13,7	12,9	
KREDİ FAİZİ (Ticari %)	15,7	15,8	15,4	15,7	15,7	16,0	16,4	16,0	14,0	15,6	15,0	14,7	
KÜÇÜK ESNAF VE SANATKAR KREDİLER(Toplam-Milyon TL)	22.575	22.587	22.742	23.031	23.493	24.273	24.673	25.419	25.981	26.407	26.614	26.689	26.733
TL CİNSİNDEN(Milyon TL)	18.899	19.098	19.377	19.534	19.957	20.653	21.118	21.880	22.275	22.666	22.747	22.909	22.915
DÖVİZ CİNSİNDEN(Milyon TL)	3.676	3.488	3.365	3.496	3.536	3.620	3.555	3.539	3.705	3.741	3.867	3.781	3.819
KÜÇÜK ESNAF VE SANATKAR KREDİLER(Toplam içindeki payı-%)	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,7	1,7	1,7	1,6
BANKACILIK SEKTÖRÜ TAKİPTEKİ ALACAK(Milyon TL)	44.750	45.543	46.282	47.472	49.203	50.984	51.388	52.682	54.055	53.577	51.926	53.589	
Kredi Kartları	7.144	7.292	7.467	7.606	7.798	7.958	7.797	7.895	8.079	7.864	7.926	8.121	
Ferdi Kredi Konut	668	677	674	674	691	688	684	691	706	744	767	793	
Ferdi Kredi Otomobil	227	225	222	217	219	219	209	206	207	227	229	230	
Ferdi Kredi Diğer	8.710	8.966	9.149	9.364	9.619	9.835	9.790	9.888	10.111	10.036	10.334	10.574	
Toptan Ticaret ve Komisyonculuk	4.145	4.272	4.582	4.726	4.866	5.099	5.250	5.544	5.602	5.529	5.829	6.099	
Tekstil ve Tekstil Ürünleri San.	1.658	1.594	1.650	1.682	1.706	1.753	1.797	1.874	1.953	1.980	1.994	2.067	
İnşaat	4.145	3.934	4.262	4.311	4.832	4.907	4.960	5.053	5.201	5.153	4.701	4.837	
Gıda Meşrubat ve Tütün San.	1.658	1.045	1.083	1.103	1.125	1.152	1.209	1.250	1.291	1.299	1.268	1.254	
Diğer	16.826	17.539	17.191	17.790	18.346	19.372	19.691	20.281	20.906	20.745	18.880	19.614	
PROTESTO EDİLEN SENET SAYISI (Bin adet)	87,5	91,9	85,8	88,3	82,2	71,8	76,6	77,1	78,6	86,8	99,6	85,8	
PROTESTO EDİLEN SENET TUTARI (Milyon TL)	914,8	902,1	947,0	1.230,3	942,0	739,9	815,5	881,7	883,5	916,2	1.247,6	995,0	
KARŞILIKSIZ ÇEK ADETİ(Bin adet)	52,1	46,9	66,7	56,4	31,4	65,1	48,2	29,3	69,2	49,3	30,7	77,5	53,9
KARŞILIKSIZ ÇEK TUTARI (Milyon TL)	1.622,00	1.643,80	2.114,20	1.915,60	1.230,30	2.071,30	1.614,10	1.127,10	2.064,00	1.623,00	1.150,7	2.472,3	1.837,20
KURULAN ŞİRKET SAYISI	5.275	5.201	5.519	6.215	6.894	6.364	7.117	5.860	5.422	5.571	3.136	4.533	3.745
KAPANAN ŞİRKET SAYISI	774	755	811	2.039	2.178	867	780	691	581	878	602	689	903
TÜFE ENFLASYONU(Yıllık %)	7,95	7,58	8,10	8,81	9,58	8,78	7,46	6,57	6,58	7,64	8,79	8,05	7,28
ÜFE ENFLASYONU(Yıllık %)	6,92	5,74	5,25	5,71	5,94	4,47	3,80	2,87	3,25	3,41	3,96	3,03	1,78
İHRACAT (Yıllık-Milyon \$)	146.920	147.277	145.935	144.409	141.675	141.809	142.050	140.602	141.629	142.527	141.201	142.003	
İTHALAT(Yıllık-Milyon \$)	218.678	216.404	210.991	207.141	203.863	202.507	201.542	199.373	198.701	199.974	196.408	197.011	
ORTALAMA DOLAR KURU	3.0050	2.9320	2.8740	2.9200	3.0100	2.9430	2.8940	2.8370	2.9290	2.9200	2.9600	2.9660	2.9630
ORTALAMA EURO KURU	3.3780	3.3020	3.0920	3.1720	3.2700	3.2660	3.2090	3.2160	3.3180	3.2800	3.2740	3.3240	3.3190
EURO/DOLAR PARİTESİ	1,1240	1,1260	1,0760	1,0870	1,0860	1,1100	1,1090	1,1340	1,1330	1,1240	1,1060	1,1210	1,1210